

โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies)

ปี พ.ศ. 2530 กองระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้า (ผ่านโรงพยาบาล) จาก 55 จังหวัด รวม 139 ราย ตายทุกราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย 0.26 ต่อประชากรแสนคน เป็นรายงานจากภาคกลาง 48 ราย ภาคเหนือ 32 ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 45 ราย และภาคใต้ 20 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายเป็นรายภาคเท่ากับ 0.27, 0.31, 0.24 และ 0.20 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ (รูปที่ 3) เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาพบว่า จำนวนป่วย – ตายลดลงถึง 80 ราย โดยเฉพาะในจังหวัดภาคกลางและภาคเหนือ จังหวัดที่มีอัตราป่วย – ตายสูง ได้แก่ อ่างทอง กำแพงเพชร ตราด ราชบุรี ระนอง เลย สุโขทัย ประจวบคีรีขันธ์ อุทัยธานี และนครปฐม

เพศและอายุของผู้เสียชีวิต เป็นเพศชาย 93 ราย เพศหญิง 46 ราย หรือคิดเป็นสัดส่วนชายต่อหญิงเท่ากับ 2 : 1 เกือบครึ่งหนึ่งคือ 59 ราย เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ผู้ป่วยอายุน้อยที่สุด 3 ปี มากที่สุด 74 ปี แต่เมื่อคิดเป็นอัตราต่อ 100,000 ประชากรแล้ว กลับพบว่ากลุ่มอายุ 55 – 64 ปี มีอัตราป่วยตายสูงที่สุด คือ 0.67 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือกลุ่มอายุ 5 – 9 ปี เท่ากับ 0.48 ต่อประชากรแสนคน

จากจำนวนผู้เสียชีวิต 139 รายนี้ สามารถสอบสวนรายละเอียดแต่ละรายได้เพียง 34 ราย หรือเท่ากับร้อยละ 24.46 เป็นรายงานจากภาคกลาง 27 ราย ภาคเหนือ 4 ราย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ราย ไม่มีรายงานจากภาคใต้ ในจำนวน 34 รายนี้ อยู่ในเขตเทศบาล 2 ราย และนอกเขตเทศบาลสุขาภิบาล 32 ราย ได้รับเชื้อเพราะถูกสุนัขกัด 33 ราย และถูกแมวกัดอีก 1 ราย ในจำนวนดังกล่าวนี้ 4 ราย ได้รับการฉีดวัคซีนแบบหลังรับเชื้อ โดยใช้ Semple Vaccine 3 ราย แต่ไปฉีดซ้ำและไม่ได้รับซีรัมป้องกันโรคนี้อีก 1 ราย ได้รับการฉีดวัคซีน PVRV, VERORAB แต่ได้รับการฉีดซีรัมก่อนให้วัคซีน 4 วัน ที่เหลือ 30 ราย ไม่ได้รับการวัคซีน ส่วนใหญ่เพราะไม่คิดว่าสุนัข/แมวตัวที่กัดเป็นโรคพิษสุนัขบ้า 3 ราย เป็นเด็กอายุ 8 – 9 ขวบ เมื่อถูกสุนัขบ้ากัดแล้วไม่บอกให้ผู้ปกครองทราบ อีก 4 ราย ไปรักษากับหมอกกลางบ้าน และอีก 1 ราย ทั้ง ๆ ที่ทราบว่าสุนัขที่กัดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าแต่ก็ไม่ยอมไปฉีดวัคซีนป้องกัน

สำหรับปีนี้ มีห้องปฏิบัติการที่ตรวจโรคพิษสุนัขบ้าได้รวม 21 แห่ง มีตัวอย่างหัวสัตว์ชนิดต่าง ๆ ส่งไปตรวจรวม 15,937 ตัวอย่าง ตรวจพบว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า 8,779 ตัวอย่าง หรือเท่ากับร้อยละ 55.08 เมื่อเทียบกับปีที่แล้วพบว่า จำนวนส่งตรวจเพิ่มขึ้น 1.70% (266 ตัวอย่าง) แต่เปอร์เซ็นต์การพบเชื้อลดลงเล็กน้อย (0.49%) จำนวนที่พบเชื้อทั้งหมดเป็นสุนัข 96% แมว 3% และสัตว์อื่นทั้งสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงอีก 1% ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการชันสูตรโรคพิษสุนัขบ้าจากห้องปฏิบัติการทุกแห่งในประเทศไทย

ชนิดสัตว์	จำนวนส่งตรวจ (ตัวอย่าง)	จำนวนพบเชื้อ (ตัวอย่าง)	% พบเชื้อตามชนิด สัตว์
สุนัข	14,355	8,422	95.93
แมว	1,163	288	3.29
โค	52	34	0.39
กระบือ	7	2	0.02
สุกร	32	11	0.13
แพะ – แกะ	7	2	0.02
ลิง ค่าง ชะนี	44	9	0.10
สัตว์แพะ	234	6*	0.07
สัตว์ป่า	21	5+	0.05
อื่น ๆ	22	0	0.00
รวม	15,937	8,779	100

* = หนู 2 ตัว กระต่าย 1 ตัว และกระแต 3 ตัว

+ = หมู 2 ตัว อีเห็น 2 ตัว ชะมด 1 ตัว

หมายเหตุ

เนื่องจากกองระบาดวิทยาได้รับรายงานผลการชันสูตรโรคเพิ่มเติมจากห้องปฏิบัติการจังหวัดอุดรธานี หลังพิมพ์รายงานประจำปี พ.ศ. 2529 แล้ว ดังนั้น เพื่อให้รายงานนี้ตรงกับความเป็นจริง จึงขอแก้ไขตัวเลขดังนี้ คือ จำนวนส่งตรวจหัวสุนัขจากเดิม 13,887 ตัว เป็น 13,985 ตัว จำนวนพบเชื้อเปลี่ยนจาก 8,234 ตัว เป็น 8,295 ตัว แมวเดิมจำนวนส่งตรวจ 1,246 ตัว เปลี่ยนเป็น 1,252 ตัว พบเชื้อจาก 341 ตัว เป็น 343 ตัว และยอดรวมจำนวนส่งตรวจจาก 15,563 ตัว เปลี่ยนเป็น 15,671 ตัว ผลพบเชื้อเดิม 8,646 ตัว เปลี่ยนเป็น 8,709 ตัว